

ماهیت شناسی عوامل شکست کنفرانس ریاض

یک رسانه روسیه در تحلیل عوامل شکست کنفرانس ریاض در متحد کردن گروه‌های متعدد معارضه سوریه را تشریح کرد.

به گزارش آران نیوز: شبکه خبری روسیا الیوم در گزارش به برگزاری کنفرانس مخالفان سوریه در ریاض اشاره کرده و نوشت که تلاش‌ها برای متحد کردن معارضان سوری بر سر سند سیاسی مشترک جهت مذاکره با هیئتی از دولت سوریه در مذاکرات ژنو 3 که قرار است ماه آینده میلادی برگزار شود، ادامه دارد. این کنفرانس قرار است مسیری مهم در روند حل بحران معارضان دولت ایجاد کند که سال‌ها پیش آغاز شده است، بحرانی که شامل گروه‌های متعددی از معارضان می‌شود، به گونه‌ای که ناظران از رتبه بندی معارضان و تعیین هویت آن‌ها ناتوان هستند.

بحران مخالفان سوریه از حد تناقض‌های منطقه‌ای و بین‌المللی عبور کرده و به ماهیت و نحوه ساختار آنها باز می‌گردد. روزهای گذشته حجم گسترده‌ای از بحران میان این گروه‌ها را نشان داده و به نظر می‌رسد کنفرانس ریاض از حل و فصل آن ناتوان باشد.

بحران موجود در میان معارضان سوری را می‌توان در سه موضوع مطرح کرد:

الف: اختلافات موجود در مورد نمایندگی بویژه بین ائتلاف و هیئت هماهنگی. چرا که ائتلاف هر رقیبی برای خود جهت نمایندگی مخالفان در محافل بین‌المللی را رد می‌کند و گروه دوم منحصر کردن ائتلاف به این مأموریت را نمی‌پذیرد، چرا که آن را تنها بخشی از ملت سوریه می‌داند که مرتبط با پایتخت‌های شناخته شده منطقه ای است و از سوی دیگر حتی نمی‌تواند ساختار داخلی خود را منسجم کرده و دایره نمایندگی خود را افزایش داده است. این مشکل در مطالبه ائتلاف برای رسیدن به بیشترین سهم از کنفرانس ریاض مشاهده می‌شود، این در حالی است که هیئت هماهنگی خواستار رسیدن به سهمیه‌ای مساوی با سهمیه ائتلاف است. واقعیت این است که این موضوع مانع اساسی در مسیر توافق دو گروه بزرگ از مخالفان سوریه است و احتمال می‌رود به عنوان اصلی‌ترین مانع در عدم اتحاد گروه‌های معارض سوری در آینده مطرح شده و نشستن عناصر ائتلاف و هیئت هماهنگی در پشت یک میز برای اولین بار را با مشکل مواجه کند.

ب: اختلافات داخلی در درون این ساختارها باعث بروز شکاف‌ها و انشقاقات در میان آنها شده است. این موضوع را می‌توان در مورد هیئت هماهنگی مشاهده کرد که هیثم مناع اخیراً از آن جدا شده و جریان جدیدی را تشکیل داده است. اوضاع داخلی ائتلاف نیز در حال حاضر به این صورت است. شکاف‌ها و صف‌بندی‌های داخلی در میان عناصر ائتلاف کاملاً ملموس است و در روزهای گذشته نیز خود را نشان داده است. این در حالی است که رسوایی بزرگی در زمینه اعتبار ائتلاف به وجود آمده است. خالد خوجه لیست اسامی از نزدیکان خود را به ریاض داده، و در عین حال هیئت سیاسی نیز لیست دیگری را ارائه کرده است. این مشکل تنها با مداخله عربستان سعودی حل شد تا تمامی طرف‌ها در این زمینه سهم داشته باشند.

ج: راه حل سیاسی سومین مشکل موجود در مسیر توافق دو گروه اصلی این اجلاس بر یک روش واحد است. البته توافقات گسترده‌ای در اسناد و منشورهای این دو گروه وجود داشت، چرا که سند مبانی اساسی ائتلاف تا حد زیادی با نقشه راهی که اعلامیه قاهره مطرح کرده بود تطابق دارد، اعلامیه‌ای که هیئت هماهنگی یکی از ساختارهای اصلی آن بود. اما وزنه سیاسی و نظامی روسیه که در روند بحران سوریه در سال جاری از طریق کنفرانس‌های مسکو 1 و 2 ملموس بود، نتایج سیاسی مهمی را در پی داشت. هیئت هماهنگی بدون در نظر گرفتن گروه‌های سیاسی نزدیک به دولت سوریه و ضمن تلاش در نگه داشتن موقعیت خود به عنوان معارض در زمینه اعطای اولویت به مبارزه با تروریسم و حل مشکل بشار اسد و پذیرش حضور وی در مرحله انتقالی به سمت طرح روسیه متمایل شده است. این در حالی است که ائتلاف مخالفان این موضوع را رد کرده و به مبنا قرار گرفتن قطعنامه بین‌المللی 2118 به عنوان راه حل بحران اصرار دارد.

پیش‌نویسی که ائتلاف مخالفان به کنفرانس ریاض ارائه می‌کند، مشخص است. این پیش‌نویس بر طرح مرجعیت روند سیاسی در سوریه براساس بیانیه ژنو به تاریخ 30 ژوئن 2012 تأکید دارد که به تصویب شورای امنیت رسیده و قطعنامه 2118 در مورد آن صادر شده است. در این قطعنامه به صراحت آمده است که روند سیاسی باید با تشکیل هیئت انتقالی حاکم با اختیارات کامل دنبال شود. این موضوع اختلافات گسترده‌ای بین دو طرف ایجاد کرده، چرا که ائتلاف مخالفان بر مواضع خود در مورد ضرورت نقش نداشتن بشار اسد در مرحله انتقالی اصرار دارد، موضعی که عربستان سعودی و ترکیه و قطر بر آن تأکید دارند.

به این ترتیب به نظر می‌رسد روند متحد کردن مخالفان سوریه حتی در صورتی که یادداشت تفاهمی از اجلاس ریاض صادر شود، بعید به نظر می‌رسد. چرا که چنین سندی خیلی زود از بین خواهد رفت. موضوع موجود تنها مرتبط با ایجاد هیئتی متحد از مخالفان برای مذاکره با دولت سوریه نیست، بلکه در مورد دیدگاه‌های واضح آنها در زمینه راه حل سیاسی بدون در نظر گرفتن منافع گروه‌های دیگر است.

همچنین به نظر می‌رسد این اجلاس از اعتبار بین‌المللی و پذیرش خارجی نیز برخوردار نخواهد بود، چرا که ریاض برخی از جریان‌های سیاسی که خود را بخشی از ساختار مخالفان دولت می‌خوانند نظیر اتحادیه دموکراتیک کرد، جبهه مردمی آزادی و

تغییر، تریبون دموکراتیک و جنبش جامعه لیبرال را از شرکت در این اجلاس منع کرده است. این موضوع باعث می‌شود جریان‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به دنبال تلاش مجدد برای مرتب کردن صفوف معارضه به ویژه در میان کردها باشند که در حال حاضر نوک پیکان جنگ بر ضد داعش هستند.

به نظر می‌رسد که جامعه جهانی تحت تأثیر روسیه و پذیرش آمریکا هیئتی از مخالفان را تشکیل خواهد داد که نمایندگی بیشتر از نتایج اجلاس ریاض خواهد داشت. این موضوع باعث می‌شود صف‌بندی‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در عملیات متحد کردن هیئت معارضه بار دیگر از سر گرفته شود

منبع: تسنیم